KENDİNİ KANDIRMANIN 40 YOLU

21- Önce Geleceğimi Garanti Altına Almalıyım

- Şeytanın insanları kandırma ve onları çeşitli vesveseler ile yanılgı ve bahanelere sürükleme yollarından biri de hiç şüphesiz insanların gelecek ile ilgili sahip oldukları endişe ve kaygılardır. Daha annesinin karnındaki çocuğa meslek seçmekle başlarız bu endişelere. Seçilen bu meslekler her ne hikmetse genellikle çok para kazanıp rahat edeceği mesleklerden olur.

- Daha küçük yaşlardan itibaren bu gelecek kaygı ve endişesi ile büyüyen çocukların da tüm hedefleri geleceğini garanti altına almaya endekslenir. Üstelik geleceği bile garanti olmayan geleceği! Öyle ki çoğu insan kısa yoldan köşeyi dönme mantığı ile girer işlerin içine. Kur'an ayetleri bu konuda da uyarılarda bulunur insanlara:

- **الشَّيْطَانُ يَعِدُكُمُ الْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُمْ بِالْفَحْشَاءِ وَاللَّهُ يَعِدُكُمْ مَغْفِرَةً مِنْهُ وَفَضْلاً وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ**

- ***"Şeytan sizi fakirlikle korkutur, sizi görünür görünmez çirkinliklere sürükler, Allah ise size kendisinden bir bağışlanma ve lütuf vaat eder."*** [1]

- İnsanın gereksiz dünyevi endişelerinden sıyrılması, bir gün öleceği gerçeğini unutmaması, geçici olana değil kalıcı olana yatırım yapması, kısacası daldığı derin uykudan bir an önce uyanarak Rabbinin çağrısına kulak vermesi gerekir. Kendince geleceğini garanti altına aldığını sanıyorsa da nefes aldığı her an, Allah'a muhtaç olduğunu bilmelidir.

---

[1] Bakara, 2/268.

22- Dünyaya Bir Kere Geliyoruz

- İnsanların dini esaslara uygun bir hayat yaşamamak için ileri sürdükleri bahanelerden bir diğeri de "Gezip eğlenmene bak, bir daha mı geleceğiz dünyaya" anlayışıdır. Kendi varlığının da dünyaya geliş amacının da zerre kadar farkında olmadan yaşamı, hayvanlar gibi yemek ve içmekten ibaret gören kişilerin sayısı yazık ki azımsanmayacak kadar çoktur.

- وَابْتَغِ فِيمَا آتَاكَ اللهُ الدَّارَ الآخِرَةَ وَلاَ تَنْسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَأَحْسِنْ كَمَا أَحْسَنَ اللهُ إِلَيْكَ وَلاَ تَبْغِ الْفَسَادَ فِي الأَرْضِ إِنَّ اللهَ لاَ يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ

- ***"Allah'ın sana verdikleri içinde âhiret yurdunu ara, dünyadan da nasibini unutma. Allah'ın sana güzel davrandığı gibi sen de güzel davran/Allah'ın sana lütufta bulunduğu gibi sen de lütufta bulun.***

Yeryüzünde fesat isteyip durma, çünkü Allah fesat peşinde koşanları sevmez.”[2]

- İslam’daki emir ve yasaklar hem beşeri hayata, hem de toplum hayatına düzen ve intizam getirir. İnananları adaletin, barış ve kardeşliğin temin edilmesi için çalışmaya sevk eder.
- İnsanlar ölmeden önce yapmak istedikleri şeylerin içinde Allah'ın rızasını ve ahiret saadetini hedefleyen tek bir şeye dahi yer vermemekte. Bu nasıl bir hayat anlayışıdır ki, öncesi ve sonrası konu edinilmez. Bu nasıl bir çelişkidir ki, Allah'ın emirlerine uymaya çalışan insanlar hataları sebebiyle Allah'tan af dileyerek affedilmeyi umarken, Allah'a inanmasına rağmen Allah yok gibi yaşayan insanlar bu kadar umursamaz olabiliyorlar.

---

[2] Kasas, 28/77.

23- Düşündürmeyin Beni! Hatırlatmayın Bana!

- Etrafınızdaki insanların büyük çoğunluğunun yaşantısına baktığınızda dünyasına da ahiretine de faydası olmayan sayısız şeye karşı ilgi ve merak duyduklarını, gerekli gereksiz bir sürü şeyi düşünüp hatırlarında tutmaya çalıştıklarını görür ama bunun yanında asıl düşünüp akıllarından çıkarmamaları gereken şeyleri akıllarına dahi getirmeye cesaret edemediklerine şahit olursunuz.
- Üstelik hatırına getirmemenin gerçeği değiştirmeyeceğini bile bile kandırır kendini.
- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَلْتَنْظُرْ نَفْسٌ مَا قَدَّمَتْ لِغَدٍ وَاتَّقُوا اللّٰهَ إِنَّ اللّٰهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ

- ***“Ey iman edenler! Allah'tan korkun ve herkes, yarına ne hazırladığına baksın. Allah'tan korkun, çünkü Allah, yaptıklarınızdan haberdardır.”[3]***

- **إِنَّ الَّذِينَ لاَ يَرْجُونَ لِقَاءَنَا وَرَضُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَاطْمَأَنُّوا بِهَا وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ آيَاتِنَا غَافِلُونَ أُولَئِكَ مَأْوَاهُمُ النَّارُ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ**

- ***“Şu bir gerçek ki, bize kavuşmayı ummayanlar, iğreti hayatla tatmin bulup onunla rahatlayanlar ve ayetlerimizden uzaklaşıp gaflete dalanlar; kazandıkları şeyler yüzünden varış yerleri ateş olacakların ta kendileridir.”[4]***

---

[3] Haşr, 59/18.
[4] Yunus, 10/7-8.

24- Günahı Benim Boynuma

- Bazı insanlar hayret edilecek şekilde garip davranırlar. Bu davranışlardan en garip olanlarından biri ise hiç şüphesiz "Sen yap. Günahı benim boynuma" söylemidir. Günah bu kadar rahat taşınabilir bir şey midir ki, önüne gelenin günahını alır sırtına. Kendince dini bir hassasiyet taşıdığı için günahlardan uzak kalmaya çalışan birini çeşitli bahaneler ile kötülüğe sürükleyen bu gibi kişiler, etraflarındaki herkesin kendileri gibi günahkâr olmasını isterler.

- وَلاَ تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ إِلاَّ عَلَيْهَا وَلاَ تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى ثُمَّ إِلَى رَبِّكُمْ مَرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ

- ***"Her benliğin kazandığı kendi üstünde kalır. Hiçbir günahkâr bir başka günahkârın yükünü taşımaz."[5]***
- Bazı insanlar hayatı alaya alırlar. Bu tutumları ilahi emirlere de ciddiyetsiz yaklaşmalarına sebep olur. Bu gibi kişilerin nazarında önemli olan sadece içinde bulunulan anın tadını çıkarmaktır.
- Derin bir umursamazlık aynı zamanda derin bir gafleti doğurur. Bir günahın insan üzerindeki ağırlığının farkında olmadan önüne gelenin günahını taşımaya cüret ederler. Ölüme dahi meydan okuduklarına inandırırlar kendilerini. Korkusuzdurlar ve hiç düşünmezler ölüm sonrasındaki akıbetlerini. Oysa gerçek ile yüzleşme günü kaçmak için bir yol arayacak insan, ama iş işten geçtiği için bir yol bulamayacak

[5] En'am, 6/164.

25- Dedikodu Değil, Ben Doğruları Söylüyorum

- Kur'an tarafından ortaya konulmuş ahlak ilkelerinden biri olan insanların arkalarından çekiştirilmemesi yani dedikodularının yapılmaması konusu inanan insanlar tarafından dahi en fazla ihlal edilen yasaktır. Allah her konuda gerçek bilgiye sahip olunmasını ister.
- Toplum içinde insanların arasını bozmak için uğraşan ve yaptığı bu kötülükten zevk alan insanlara şahit olmak mümkündür. Bu kişiler ufacık meseleleri dahi abartarak aktarmakta ve insanları birbirine düşürmektedirler. İnanan biri etrafındaki haksızlıklara duyarsız kalamaz. Şahit olduğu konulara umursamazca göz yumamaz. Gerektiğinde başkasının hakkını savunmak ya da gerçeğin bilinmesi için çalışır. Ancak bunu yeterli bilgi ve delile dayanmadan başkalarını zan altında bırakacak veya haklarında yanlış düşünülmesini sağlayacak bir hataya dönüştürmemek gerekir.

- Bu yüzden inanan bir kişinin önce dinlemesi, araştırması, sorgulaması, üzerine düşünmesi ve delile dayalı hareket etmesi gerekir. Yeri geldiğinde konuşmak kadar zamanında susmanın da erdem olduğunu bilmek ve ancak halk arasındaki yaygın ifadesiyle haksızlık karşısında susanın dilsiz şeytan olacağını da unutmamak gerekir.

26- Allah Beni Böyle Yaratmış

- İnsanların bir kısmına dini buyrukları ciddiye alıp yaşaması gerektiğini hatırlattığınızda içinde bulundukları yaşam ve çalışma şartları ile kişisel özelliklerini bahane ettiklerini görürsünüz. Çoğu kişinin kendine göre geliştirdiği bir kader anlayışı vardır ve bu anlayış içinde zaruri yaşamını idame ettirmek için gerekli şeyler dışında bir şeye yaşam şansı yoktur.
- "Çok ağır şartlarda çalışıyor ve yoruluyorum," "Ben yaratılış itibari ile zayıf iradeliyim yapamıyorum," "Allah beni böyle yaratmış ne yapayım," "Ben böyleyim değişemem," "Hormonlarım böyle salgılanıyor," "Beni böyle kabul edin" şeklinde bahaneler ile karşılaşırsınız. Bunun yanında Allah'ın yasak ettiği bir takım şeyleri yapan bazı kişilerin de aynı zamanda "Bu benim kaderim" şeklinde bahane ve savunmaların ardına sığındığına şahit olursunuz.

- سَيَقُولُ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لَوْ شَاءَ اللهُ مَا أَشْرَكْنَا وَلاَ آبَاؤُنَا وَلاَ حَرَّمْنَا مِنْ شَيْءٍ...
- ***"Şirke batanlar şöyle diyecekler: "Allah dileseydi, ne biz şirke sapardık ne de atalarımız. Hiçbir şeyi haram da yapmazdık."[6]***
- وَقَالُوا لَوْ شَاءَ الرَّحْمَنُ مَا عَبَدْنَاهُمْ مَا لَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلاَّ يَخْرُصُونَ
- ***"Bir de dediler ki: "Rahman dileseydi, onlara tapınmazdık." Bu konuda hiçbir bilgileri yoktur. Sadece saçmalıyorlar."[7]***

---

[6] En'am, 6/148.

- Ayetlerden de görüldüğü gibi kimi kişiler Allah'a ortak koşmalarını ya da Allah'ın ayetlerini inkâr etmelerini dahi kaderlerine bağlamakta ve bu şekilde sorumluluktan kurtulabileceklerini sanmaktadırlar.
- Samimi bir insan "Hatalarım var ama ne yapayım ben böyleyim" değil, "Hatalarımı düzeltmeliyim. Rabbim bana fırsat ver" demelidir.

---

[7] Zuhruf, 43/20.

27- İbadetlere Güç Yetiremiyor, Vakit Bulamıyorum

- Bazı insanların Allah'a olan kulluğunu ifade etmek için ibadet etmesi gerektiğinin farkında olduğunu ancak yerine getiremediği kulluk vazifeleri ile ilgili bir takım bahaneler ileri sürdüklerini görürsünüz. Aslında her ne bahane ileri sürülürse sürülsün tüm bahanelerin ortak bir noktada birleştiğini anlarsınız: üşengeçlik.

- Oysa gerçek bir inananın ibadetlerine vakit ayırması değil, ibadetlerini önceleyerek diğer tüm işlerini ibadetleri dışındaki zamanlarına göre ayarlaması gerekir. Öyle ya kimilerince "Vakit nakittir" ve şayet insanın boş bir vakti ya da bir fırsat yaratmaya imkânı varsa bunu nakde çevirmek için çabalaması gerekir.

- **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لاَ تُلْهِكُمْ أَمْوَالُكُمْ وَلاَ أَوْلاَدُكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللهِ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ**

- ***"Ey inananlar, mallarınız ve çocuklarınız sizi Allah'ı anmaktan alıkoymasın. Kim bunu yaparsa, işte onlar ziyana uğrayanlardır."*** [8]

[8] Münafikun, 63/9.

28- Din Yeterince Açık Ve Anlaşılır Değil

- İnsanların dini konularda kendilerini kandırma yollarından bir diğeri de dinin yeterince açık ve anlaşılır olmadığına kendilerini inandırmış olmalarıdır. Şüphesiz bu da şeytanın insanlara hazırladığı tuzaklardan biridir.
- Bazı insanlar, Allah'ın mesajını dikkate almadıkları gibi aynı zamanda önyargılı yaklaşırlar mesaja. Yazık ki özellikle ülkemizde Kur'an'ı açıp okuyan ve anlamaya çalışandan çok Kur'an hakkında olumlu ya da olumsuz bilgi ve görüş sahibi olan insan vardır.
- وَهَذَا صِرَاطُ رَبِّكَ مُسْتَقِيمًا قَدْ فَصَّلْنَا الآيَاتِ لِقَوْمٍ يَذَّكَّرُونَ

- ***"Bu, Rabbinin dosdoğru yoludur. Öğüt alıp düşünebilmesini bilen bir topluluk için ayetleri ayrıntılı bir biçimde açıkladık."***[9]
- Allah'ın emir ve yasakları son derece açıktır. Kula düşen, söz konusu emir ve yasakları okuyarak Yaratıcısının kendisinden neler istediğini öğrenmeye ve uygulamaya çalışmaktır.

---

[9] En'am, 6/126.

29- Dinin Sürekli Ceza Vurgusunda Bulunması Beni Rahatsız Ediyor

- Bazı kişiler dini buyrukları dikkate almama ya da başka bir ifade ile Kur'an'ı okumamalarına neden olarak Kur'an ayetlerinin sürekli olarak cehennem ve ceza vurgusunda bulunduğunu ileri sürerler. Bu gibi bir iddiada bulunmalarının bir sebebi bilgisizlikleri ise bir diğeri samimiyetsizlikleridir.
- Her ikisi de bir denge içinde sunulur insanlara. Herkesin anlayacağı dil bir olmaz şüphesiz. Kimisi sevgi ve şükrün ön plana çıkartıldığı bir yaklaşımla tatmin olup Allah'ın emir ve yasaklarına saygılı olurken, kimi insan ise ancak ceza ve tehdit ile hatalardan uzak durabilir.
- Allah'ın rahmet ve merhameti çok büyüktür. Kullarını affetmek istediği için onlara uyarılarda bulunuyor olmasının sebebi de rahmetinin büyüklüğü sebebiyledir. Kur'an'da ceza uyarısından çok daha fazla

Allah'ın hoşnutluğu ve cennet müjdesi yer alır. Bu ise inananlar için çok büyük bir motivasyon kaynağıdır.

- Ama pek çok insan Allah'ın ayetlerinden habersiz oldukları için dini her konuya olduğu gibi bu konuya da önyargı ile yaklaşırlar.

- يُبَشِّرُهُمْ رَبُّهُمْ بِرَحْمَةٍ مِنْهُ وَرِضْوَانٍ وَجَنَّاتٍ لَهُمْ فِيهَا نَعِيمٌ مُقِيمٌ

- ***“Rableri onlara kendisinden bir rahmet ve hoşnutluk ile kendileri için, içinde tükenmez nimetlerin bulunduğu cennetler müjdeliyor.”[10]***

---

[10] Tevbe, 9/21.

30- Dini Konulara Fazla Dalmak Aklını Kaybettirir İnsana

- Bazı insanların dini yaşamamak için ileri sürdükleri bir diğer bahane, dini konularla fazla ilgilenmenin insanın aklını kaçırmasına sebep olacağı yanılgısıdır. Din adına uydurulan şeylere itibar eden bazı kişilerin işin içinden çıkamayarak dini konulardan uzaklaştığı ya da ruhsal bir takım sorunlar yaşadığı örneklerin görülmesi mümkündür. Ancak bunun sebebi din değil, yanlış din algısıdır.
- Dini konulara fazla dalmanın insanın aklını kaçırmasına sebep olacağı inancındaki kişilerin yaşantılarına baktığınızda sayısız şeye gereğinden fazla dalıp önem verdiklerini görürsünüz. İçine daldığı işin sonunda maddi menfaate dönüştürülmeye müsait bir konu varsa ne yapıp edip en iyi şekilde üstesinden gelmeye çalışır kişi bu işin.
- Dini gerçek manada özümsemiş biri dünyada sahip olunabilecek tüm zenginlik ve güzelliklere sahip olmuş demektir. Dünyalık hiçbir şeyin kaybı üzemez onu.

31- Aman 'Dinci' Demesinler Bana

- Dini hassasiyeti olan insanların bir kısmının gerek okulda, gerekse işte bu hassasiyetlerini açık etmekten çekindikleri görülür. Yapıyor olmaktan şeref duyması gereken şeyler utanılacak şeyler haline gelir zamanla.
- İnsanların bir kısmı günah olan şeyleri yaptıkları için pişmanlık duyar ve yapmayan kişilere saygı göstererek takdir eder. Ama bir kısım kendini bilmezler, kendilerinin günahkâr olması yetmezmiş gibi, bir de günahlardan uzak durmaya çalışan insanları alaya alıp şeytani yönlerini tatmin etmeye çalışırlar.
- Oysa Kur'an, bu konuda da insanların dikkatlerini çeker ve gerçek anlamda inanan kişilerin başkalarının kınamasından korkmadıklarını ifade eder:

- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَنْ يَرْتَدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي اللهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٍ عَلَى الْكَافِرِينَ يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللهِ وَلاَ يَخَافُونَ لَوْمَةَ لاَئِمٍ ذَلِكَ فَضْلُ اللهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ

- ***“Ey iman edenler, içinizden kim dininden geri dönerse, Allah (yerine) kendisinin onları sevdiği, onların da kendisini sevdiği, inananlara karşı alçak gönüllü, inkârcılara karşı 'güçlü ve onurlu,' Allah yolunda mücadele eden ve hiçbir kınayanın kınamasından korkmayan bir topluluk getirir. Bu, Allah'ın bir fazlıdır, onu dilediğine verir. Allah (rahmetiyle) geniş olandır, bilendir.”***[11]

---

[11] Maide, 5/54.

- Kendini Allah'a beğendirmeyip rızasına uygun yaşamadıktan sonra tüm dünya seni beğenip senden razı olsa ne olur? Yeter artık koy bir kenara nefsini dinlendir; biraz da kendini Allah'a beğendir.

32- Kimseye Zararım Yok Kendi Halinde Bir İnsanım

- Farkında olarak ya da olmayarak günaha giren birini uyardığınızda çoğu zaman "Evet yapıyorum, ama kimseye zararım yok" şeklinde ortak bir tepki ile karşılaşırsınız. Birilerine zararı olup olmaması ile alakalıymış gibi değerlendirilir kimilerince mesele.
- Şüphesiz herkesin günahı kendine. Dinde baskı ve zorlama da yoktur amenna. Ama uyarı vardır. Dileyen dikkate alır dileyen kulak arkası eder. Ama bilmelidir ki kişi, kimseye zararı olmaması geçerli bir bahane değildir ve farkında olmadan kendini kandırdığı bir başka yanılgıda ısrar etmektedir.
- Şüphesiz her koyun kendi bacağından asılacaktır. Ama Allah inananlara, birbirlerini uyarmaları için tavsiyelerde bulunmalarını emreder.

- وَذَكِّرْ فَإِنَّ الذِّكْرَى تَنْفَعُ الْمُؤْمِنِينَ

- ***"Hatırlat/öğüt ver; çünkü hatırlatıp öğüt vermek inananlara yarar sağlar."***[12]

---

[12] Zariyat, 51/55.

33- Allah İle Kul Arasına Girilmez

- Bazı insanların en sevdiği sözlerden biri muhtemelen "Allah ile kul arasına girilmez" sözüdür. Bu söz anlam itibariyle doğrudur. Ancak insanların bu sözün içini nasıl doldurdukları ya da bu söze nasıl anlamlar kazandırdıkları ayrı pencereler açar önümüze.
- Bakara Suresinin 256. ayetinde "Dinde baskı-zorlama-tiksindirme olmadığı" ifade edilir. Şüphesiz dinde baskı yoktur; Allah ile kul arasında herhangi bir aracı da. Kur'an, Allah ile kul arasındaki her türlü aracıyı reddetmiş ve her fırsatta Allah'ın kula, kulun da Allah'a olan yakınlığını ifade etmiştir
- Yine kişi "Allah ile kul arasına girilmez" derken buna nefsinin de dâhil olduğunu bilmelidir. Çünkü pek çok insan Allah ile arasına nefsini sokar farkında olmadan. Nefsinin bitip tükenmek bilmeyen istek ve tutkuları galip gelir insana. Tutsağı olduğu nefsi öyle bir girer ki Allah ile arasına, hissettirmeden türlü bahaneler fısıldar insanın kulağına.

İnsan ise neden yaratıldığını ve ne için yaratıldığını unutarak şükretmesi gerekirken her fırsatta nankörlük eder ve kibirlenir.

- {إِنَّ الإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنُودٌ} {وَإِنَّهُ عَلَى ذَلِكَ لَشَهِيدٌ}

- ***"İnsan, Rabbine karşı gerçekten çok nankördür! Ve gerçekten, kendisi buna tanıktır."***[13]

[13] Adiyat, 100/6-7.

34- Allah Sevenleri Affeder

- İnsanın kendini kandırma, yaptıklarını meşrulaştırma ve sonuçta kendini aklama konusundaki gerekçe ve bahaneleri hiç bitmez. Ama bunlardan muhtemelen en garip olanı halk arasında yaygın bir söylem olan "Allah sevenleri affeder" inancıdır.
- İzlenen dizi ve filmlerdeki yasak aşkların insanların kanını kaynatması, heyecan içinde yapılan kaçamakların ahlaksızlık olarak değil de tutkulu bir aşkın masum belirtileri olarak görülmesi kabul edilebilir değildir. İnsanların romantizm başlığı altında Allah'ın sınırlarının dışına çıkmaları kendilerini kandırmak için buldukları bir kılıftan ibarettir. Hiçbir aşk insanın yaptığı gayrimeşru bir şeyi meşru kılamaz.
- Bununla birlikte sevginin Allah katında kutsal olduğu ya da sevdiği için ölümü dahi göze almanın aşkın büyüklüğünün göstergesi olarak algılandığı da görülür. Kimi insanlar tutkulu aşkları sebebiyle sevdiği için ya da yaşadığı yasak ilişki uğruna cehennemde yanmayı ya da

uğruna ölmeyi göze aldıklarını ifade ederler. Bu, cahilliğin ve samimiyetsizliğin son noktasıdır.

- Bu gibi iddialarda bulunan, ancak ufacık bir zorluk ya da dünyevi menfaat uğruna canını vereceğini söylediği sevdiğini yarı yolda bırakan sayısız örnek görmek mümkündür. Kimse kendini ve başkasını kandırmasın. Uğrunda ölünecek tek bir gerçek vardır; o da Allah'tır.

35- Ardımda Kalıcı Bir İz Bırakmalıyım

- İnsanların, yaşadıkları bu dünya hayatını anlayıp anlamlandırma noktasında kendilerini kandırdıkları bir diğer konu da ardında ölümsüz eserler ve izler bırakma yanılgısıdır.
- Şüphesiz Allah kendi yolunda hayra ve barışa yönelik ihlaslı davranışlar sergileyerek insanların faydasına işler yapan ve ardında hayırlı izler bırakan kullarından razı olacaktır. Ama inanan insanların yapacağı işler, bir gün yok olup gidecek olan bu dünya hayatında iz bırakmak ya da kendisinden sonra da ismini yaşatmak için değil Allah'ın rızasını ve ahireti kazanmak için yapılır.
- يَا قَوْمِ إِنَّمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا مَتَاعٌ وَإِنَّ الآخِرَةَ هِيَ دَارُ الْقَرَارِ

- ***"Şu iğreti dünya hayatı, geçici bir nimetlenmeden ibarettir. Ahiret ise sürekli durulacak yurdun ta kendisidir."***[14]

[14] Mümin, 40/39.

36- Aklım Ve Mantığım Yeter Bana

- Gerek eğitim amacıyla, gerekse kültürlü olmak için doğal olarak pek çok kitap okuruz hayatımız boyunca. Gerek isteyerek, gerekse mecburiyet sebebiyle hayatı boyunca bir sürü kitap okumasına rağmen ilahi mesajdan habersizdir çoğu insan.
- Yıllarca derin araştırmalar yapmış, sayısız kitap makale okumuş ya da yayınlamış kimi ilim insanları vardır. Ama aynı insanlar hayatları boyunca bir kez olsun açıp da yaratıcımın bana gönderdiği mesaj nedir, diye ilahi kelamı okumamıştır. Sanki herkesin vardır da kendisinin ihtiyacı yoktur ilahi uyarı ve bildirimlere.
- Allah'ın varlığına bir şekilde inanan ama bu inancının gereğini yerine getirmeye ihtiyaç duymayan bu gibi kimseler günlük yaşamlarında Allah'a da ihtiyaç duymadıklarına inanırlar. Çünkü bu anlayıştaki kişilere göre sahip oldukları her şey kendi bilgi ve becerileri sayesinde

edindikleri şeylerdir. Oysa insanın önce kendini, sonra da haddini bilmesi ve sahip olduğu her şey için Yaratanına şükretmesi gerekir.

- İnsan kendini kandırmayı bırakmalı ve sınavı kurallarına göre geçmesi gerektiğini unutmamalıdır. Gerçek kul; kendini yeterli görmekten sakınan, her türlü şirk zincirini parçalayan ve kendini yalnız Allah'a prangalayandır.

- {يَا أَيُّهَا الإِنْسَانُ مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ} {الَّذِي خَلَقَكَ فَسَوَّاكَ فَعَدَلَكَ} {فِي أَيِّ صُورَةٍ مَا شَاءَ رَكَّبَكَ} {كَلَّا بَلْ تُكَذِّبُونَ بِالدِّينِ} {وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ} {كِرَامًا كَاتِبِينَ} {يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ}

- ***“Ey insan! O sonsuz cömertliğin sahibi Kerim Rabbine kar- şı seni aldatıp gururlu kılan nedir? Rabbin ki seni yarattı, düzgün hale koydu, en güzel ölçülerle şekillendirdi. Dilediği herhangi bir biçimde***

seni oluşturdu. Hayır, iş sanıldığı gibi değil! Siz dini yalanlıyorsunuz. Ve şu kuşkusuz ki, sizin üzerinizde koruyucular-bekçiler var. Çok değerli yazıcılar, bilirler yapmakta olduğunuzu."[15]

[15] İnfitar, 82/6-12.

37- Din İlerlemeye Manidir

- Eskiden beri dini, beşeri ve toplumsal gelişme ve ilerlemenin önünde engel kabul eden çevrelerin var olduğu bilinmektedir. Özellikle 17. ve 18. yüzyıllarda Batı toplumunun bu noktada büyük bir değişim sürecine girdiği ve 'Aydınlanma' olarak kabul edilen düşünce hareketinin bir neticesi olarak özellikle Batı düşüncesine yön veren kimi entelektüellerin dünyevileşme sürecini yaşadığını görmekteyiz.
- Aydınların din kurumlarına bakışlarını, etkisi altında kaldıkları materyalist-pozitivist felsefeler belirlemiş, bilim karşısında artık dinin hiçbir geçerliliği kalmadığı inancıyla Abdullah Cevdet gibi aydınlar tarafından artık modern dinin bilim olduğu ifade edilmiştir.
- Dini, toplumsal hayatın ve insan hayalinin bir ürünü olarak gören ve çıkar elde etme arzusunun bir sonucu olarak oluşturulup devamı sağlanmaya çalışılan bir kurum olduğuna yönelik inancın, Abdullah Cevdet, Celal Nuri, Kılıçzade Hakkı ve Necmeddin Sadak gibi

aydınlara hakim olduğu görülürken, Gökalp de dinin toplumsal hayatın bir ürünü olarak ortaya çıktığı kanaatindedir.

- İnsanlık tarihine bakıldığında dinin insanların medenileşmesi, gelişip ilerlemesinde oldukça hayati bir yere ve öneme sahip olduğunu görmek mümkündür. Peygamberlerin gönderilmesiyle birlikte içinde bulundukları toplumların kısa bir zaman içinde sapkın inanç ve uygulamaları terk ettikleri, sosyal, beşeri ve ahlaki anlamda üstün duruma geçtikleri görülür. İnsanlık tarihi doğru bir şekilde incelendiğinde bu gerçek açık bir şekilde ortaya çıkacaktır.
- Bununla birlikte genellikle dini ya da dindarları gericilikle suçlayan çevrelerin çoğu zaman suçladıkları kişilerin 'geriliklerinden' daha da geri ve bağnaz bir şekilde insanların inançlarına, kılık-kıyafetlerine ve yaşam şekline müdahalede bulundukları ve sadece kendileri gibi olan insanlara yaşam hakkı tanıdıkları, kendileri gibi olmayan kişileri ise aşağıladıkları görülür. Bu tip insanların ilerici olmaktan anladıkları

insanların özgür bir şekilde inanma ve giyinme haklarını ellerinden almaya ve tek tip insan modeli yaratmaya yönelik bir dönüşümdür. Oysa tarih sahnesinin defalarca açılıp kapanan perdeleri, bu oyunun hiçbir bölümünün insanların çoğunluğu tarafından itibar görmediğini açık bir şekilde gözler önüne sermiştir.

38- Dinin Yerini Modern Çağda Bilim Aldı

- Yaşamları içinde dine gerektiği gibi yer vermeyen bir kısım insanlar buna gerekçe olarak dinin işlevini yitirdiğini ve modern çağda dinin yerini bilimin aldığını iddia ederler. Bu anlayışa göre, insanların artık dinin değil, bilimin yol göstericiliğinde yaşamaları gerekmektedir.
- Günümüze kadar gelen süreç içinde bu inancı benimseyen ve halen dini, insanoğlunun ilerlemesinin önündeki yegane engel olarak algılayan kişilerin varlığı azımsanmayacak kadar çoktur.
- İnsan yalnız evrendeki hadiselerin nasıl olduğunu değil, aynı zamanda neden olduğunu da merak eder ve buna cevap arar. Gerek evrenin, gerekse yaşamın kökenine yönelik yapılacak hiçbir bilimsel açıklama hiçbir zaman tek başına insanı tatmin etmeye yeterli gelmemiştir ve insan doğası değişmediği sürece de belli ki yeterli gelmemeye devam edecektir. Bununla birlikte mesele sadece evreni anlamak ile sınırlı da

değildir. Bundan daha da önemlisi yaşamı anlamak ve anlamlı kılmaktır.

- Şüphesiz din, akla da bilime de karşı değildir. Aksine Kur'an'da aklın kullanılmasına, hem evrendeki, hem de kendi benliğimizdeki delillerin üzerine düşünülmesine, evrenin ve yaşamın incelenerek Allah'ın eşsiz sanatına tanıklık edilmesine vurgu yapılır.
- Her ikisi de doğru bir şekilde okunduğunda birbirlerinin alternatifleri değil tamamlayıcı ve destekçileri oldukları görülecektir.

39- Din İle Bilim Arasında Çatışma Vardır

- Din ile bilim arasında çatışma olduğunu iddia eden birisinin ya din anlayışında ya da bilime bakışında bir problem var demektir. Bilim faaliyetlerini dış dünyada yani doğada gerçekleştirir. Doğa ise yüce Yaratıcının üstün sanatını sergilediği bir meydandır.
- Bununla birlikte zannedilenin aksine hak dinler, tarih boyunca bilimin ilerlemesine çok büyük katkılar sağlamışlardır. Bu konuda tarihsel bir örneğe dikkat çekmekte fayda var. Bilim tarihçisi Joseph Needham, Çin'de teknolojik gelişime rağmen tarih boyunca Batı'daki gibi bir bilimsel çabanın olmamasını, doğada değişmez yasaların varlığına duyulan şüphe ile ilişkilendirmektedir. Dahası var olsalar da, bu yasaların öğrenilebilir olmasını garanti edecek bir Güç yani Tanrı da yoktur. Needham'a göre yasaların varlığı, değişmezliği ve anlaşılabilirliğine yönelik bir inancın olmaması Çin'de teknolojik gelişmelerin modern anlamda bilime evrilmesini engellemiştir.

- Yine özellikle Kur'an-ı Kerim'in insanları evrendeki delillere tanık olmaya davet eden, yere, göğe, güneş, dünya ve ayın hareketlerine, yıldızlara, yağan yağmura, gece ve gündüzün oluşumuna, denizlere, dağlara, insan başta olmak üzere diğer canlıların yaratılışına vurgu yapan ayetleri dikkate alındığında kutsal metinler açısından da din ile bilim arasında bir çatışma ya da çelişki olduğunu iddia etmek gerçeği yansıtmamaktadır.

40- Dinler Savaş Ve Kargaşaya Sebep Olmuşlardır

- İnsanların bir kısmının yaşamları içinde dine gereken önemi vermiyor olmalarına bahane olarak ileri sürdükleri bir diğer konu da "Dinlerin savaş ve kargaşa sebebi olduğu" yanılgısıdır. Bu sebeple kimi zaman "Ben dinle pek ilgilenmem ama Allah'a inanırım" diyen kişilerle karşılaşırsınız. Dinlerin yeryüzündeki fesat ve kargaşanın sebebi olduğu iddialarının tam anlamıyla olaya tek taraflı bakılmasından kaynaklandığını söylemek mümkündür.

- " Üç büyük din açısından insanların ortak atadan yani Allah tarafından yaratılan ilk insandan geldiği inancının en temel kabullerden biri olduğu söylenebilir. " Yani tüm dinlerin özünde insanlar kardeştir. Kutsal Kitap içinde çeşitli konularda çelişkili yahut insanî müdahalelere maruz kalmış kısımların bulunduğu bir gerçek olmakla birlikte mevcut haliyle ilahi buyruk ve anlatımları ihtiva ettiği de bir gerçektir.

- İnsanlık tarihi boyunca işlenen suçların, zulüm ve baskıların dinsel temelli olduğunun iddia edilmesi de gerçeği yansıtmamaktadır. Zira bu durum dinlerin özünden değil, o dine mensubiyeti bulunan insanların bozukluklarından ve dini yanlış yorumlamalarından kaynaklanmaktadır. Hiçbir dinsel metnin: "Yıkın, yağmalayın, bozgunculuk yapın, haksız yere cana kıyın ya da fitne-fesat çıkartın" şeklinde emirlerde bulunduğu iddia edilemez.
- Tarih içinde Kilise'nin ve onun mensubu olan bazı din adamlarının insanlık dışı çeşitli uygulamalarda bulunmuş olmaları söz konusu kurum ve mensuplarının tamamının da her dönemde aynı tutum ve inançlarda olduğunu göstermez.
- Doğal olarak bir din adamının yaptığı hata, sıradan insanların yaptıklarından çok daha fazla dikkat çeker. Ancak dini, insanlık için engel olarak gören zihniyetin kasıtlı olarak her fırsatta dinler ve

dindarlarla ilgili gerçekten uzak, abartılı bir takım ithamlarda bulunmaya çalıştıkları görülür.

- Kutsal Kitap'ta yer alan ahlaki ilkeler gibi Kur'an da gerek ferdi, gerekse toplumsal manada eşsiz bir ahlaki sistem koyar ortaya. Kur'an-ı Kerim, dini, ahlaki, sosyal ve beşeri ayetleri ile tüm insanlığa rahmet ve kılavuz olarak gönderilmiştir. Ortaya koymuş olduğu değerleri ile akıl, mantık ve insan yaratılışıyla müthiş bir uyum içindedir.
- Tarihte dinsel ve mezhepsel bazı savaş ve anlaşmazlıkların yaşanmış olduğu bir gerçek olmakla birlikte esasen insanlık tarihindeki pek çok savaşın dinsel içerikli ya da mezhepsel anlaşmazlıklardan kaynaklandığının iddia edilmesi gerçeği yansıtmamaktadır.

Sonuç

- Halen hayatta olan bizler, yeterli bir ömrümüz varsa, arkasına sığındığımız bahaneleri terk ederek samimi bir şekilde Allah'ın rızasına uygun bir kul olabiliriz. Dünyalık her fırsatı en iyi şekilde değerlendirmeye çalışan insan, başına gelebilecek en büyük fırsat olan hatalarından dönerek Allah'a yönelme fırsatını kaçırmamalı ve kendisine verilen ömür sermayesini yok yere tüketip boş uğraşlar uğruna harcamamalıdır. Dünyalık tüm edinimler dünyada kalır. İnsanın yanına kâr kalacak olan, ahiretine yönelik kazanımlarıdır.